

PUBLICATIE PROGRAMMA GEGEVENS GEWENST BIJ AVRO LEDEN

Door de decennia heen is er veelvuldig gepleit in diverse kranten voor het totaal gebruik van alle omroepgegevens, zoals die door de publieke omroepen wekelijks in hun eigen bladen worden gepubliceerd. Met andere woorden, een vrij gebruik voor een ieder om datgene te verspreiden dat voor elke kijker en luisteraar in totaliteit van belang is. Telkens weer is toestemming tot totaal verbruik afgehouden. De bestuursrechter kwam er, na vele jaren van weigering door de publieke omroepen de gegevens beschikbaar te stellen, aan te pas. Uiteindelijk werd er door de rechter besloten dat de publicatie van de totale gegevens, tegen betaling, mogelijk werd voor derden, lees de commerciële partijen. Maar ook het jaar 2011 bracht nog geen totale oplossing van dit al decennia durende probleem. De publieke omroepen vragen, in de ogen van de commerciële partijen, veel te veel geld en dus zijn nog steeds niet de totale programmagegevens vrijgegeven.

Maar hoe anders kon het zijn toen in de jaren zestig van de vorige eeuw eerst de zeezender Radio Veronica op kwam en haar eerste successen boekte en vervolgens, in 1964, RTV Noordzee - dat vanaf het REM eiland actief was - ook de nodige kijkers en luisteraars trok. Een enorme hoeveelheid aan publiciteit had de komst van RTV Noordzee opgeleverd. Meer dan 10 maanden voor de officiële start in 1964 van de televisieprogramma's was er al het nodige over te lezen en zondermeer kan worden gesteld dat over dit, zeer kortstondige, zeezenderproject, procentueel gezien veel meer is gepubliceerd dan over welk ander soortgelijk project. En veel aandacht betekent ook veel reacties van lezers, luisteraars en kijkers. Eenmaal van start wilde men weten wat er te halen viel via Radio Veronica, Radio Noordzee en TV Noordzee.

Ook de leden van de verschillende publieke omroepen weerden zich alom en protesteerden tegen het gegeven dat in de programmabladen, waarvoor ze toch ieder kwartaal weer een behoorlijk bedrag voor neertelden, niets over de programmering van beide stations, actief in internationale wateren, terug vonden. Zo werd de AVRO in de maanden september en oktober 1964 als het ware overstroomd door reacties van leden, die schriftelijk en telefonisch de vraag stelden waarom de AVRO Bode niet ook de programma's van RTV Noordzee en Radio Veronica publiceerde. Eigenlijk was het de omgekeerde wereld, doordat de publieke omroep deze keer niet de informatie van de commerciële stations wenste te publiceren. De AVRO was en is immers een algemene omroep en in dit kader paste dus wel een dergelijke publicatie in haar omroepblad.

De protesten riepen om een reactie van AVRO bestuurslid Slotemaker, die in de AVRO bode van 8 november 1964 op het onderwerp inging door te schrijven: 'In beginsel achten we het juist, zelfs noodzakelijk, dat de programma's van uitzendingen, naar welke vele van onze luisteraars luisteren en waar zij dus belangstelling voor hebben, in de AVRO Bode worden opgenomen.' Er was een reden om vriendschappelijk richting Radio Veronica te reageren daar een onderzoek had uitgewezen dat leden van de AVRO, al dan niet met hun familieleden, toch wel regelmatig naar de programma's van Radio Veronica luisterden. Men had een steekproef genomen onder de leden waarbij dezen niet alleen hadden aangegeven te luisteren naar de programma's van Radio Veronica maar tevens dat men wenste dat de programmagegevens van het station in de AVRO Bode gepubliceerd zouden worden.

Maar Slotemaker wilde ook ingaan op de uitzendingen van RTV Noordzee, door te stellen: 'En wat TV Noordzee betreft, zijn we ervan overtuigd, dat ook een groot deel van onze leden, voorzover dit technisch mogelijk is, af en toe naar deze nieuwe zender kijkt, al was het alleen maar overigens begrijpelijke nieuwsgaring.' Vervolgens ging voorzitter Slotemaker, naar mijn mening, op een slijmerige manier reageren richting de abonnees middels: 'We zouden dan ook graag de Veronica en TV Noordzee programma's afdrukken en we zouden dan voldoen aan de wensen van een groot aantal onzer leden en wij ondersteunen daarmee het algemene karakter van onze omroep.'

Maar ondertussen was het bestuur van de AVRO toch aardig bang voor eventuele maatregelen vanuit de nog steeds conservatieve regering, want Slotemaker vervolgde met zijn 'maar'. 'Het is zo dat, wat betreft TV Noordzee een wetsontwerp aanhangig is in ons parlement, terwijl bij de openbare behandeling daarvan in de Tweede Kamer van regeringszijde is medegedeeld, dat ook na een desbetreffend onderzoek, zal worden onderzocht in hoeverre en op welke wijze maatregelen tegen Radio Veronica zullen worden genomen. Weliswaar zou men kunnen stellen, dat beide zenders thans nog niet illegaal zijn. Anderzijds staat vast, dat de regering van plan is maatregelen tegen de REM te nemen en een vooronderzoek tegen Radio Veronica heeft ingesteld. Het is daartoe vrij krachtig aangespoord door leden van de Tweede Kamer.'

Gelukkig meldde hij niet het aantal leden van de Tweede Kamer, dat tot aansporing had opgeroepen, maar ik neem aan dat het toch wel een vrij grote minderheid van de leden was. Slotemaker probeerde zich nog te verdedigen met de opmerking dat de bestaande omroepverenigingen een grote mate van onafhankelijkheid hadden, hoewel er wel in zekere mate toezicht van overheidswege was: 'Anderzijds is de verhouding met de overheid toch zo, dat het vreemd zou zijn indien de AVRO dwars tegen duidelijke regeringsplannen in zou gaan. Het publiceren van de programma's van Veronica en de REM zou als een demonstratie tegen de overheid kunnen worden opgevat en daarom is een afwachtende houding gepast.'

De voorzitter van de AVRO vond zelf dat deze houding niet negatief moest worden gezien daar de leiding van deze omroep had doen blijken, zich niet te verzetten en er dus geen bezwaar tegen had, dat artiesten die voor de AVRO

werkten ondertussen ook voor REM TV actief waren. Slotemaker eindigde zijn open brief van 8 november 1964 met: 'Ik hoop dat U na lezing inziet dat, hoe gaarne wij ook rekening houden met uw wensen, het ons onder deze bijzondere omstandigheden en na een ernstige overweging onmogelijk is thans over te gaan tot publikatie van de Veronica- en TV Noordzee-programma's.'

Het dient een teleurstelling geweest te zijn voor al die briefschrijvers en bellers dat, ondanks de onafhankelijkheid van de omroepen, het bestuur van de AVRO niet overstagging en de redactie van de AVRO Bode derhalve geen toestemming kreeg voornoemde programmagegevens te publiceren.

In de weken daarna gebeurde het een en ander dat de meningsvorming van het AVRO Bestuur ging veranderen en nog geen 6 weken na de publicatie van de open brief verscheen, als was het een kerstpresentje, een tweede open brief en wel in de AVRO Bode van 20 december 1964. Die keer kwam de tekst van de pen van de toenmalige financiële directeur van de AVRO, J.C. Bongenaar. Hij refereerde allereerst aan het eerder ingenomen standpunt van 8 november om op dat moment niet tot publikatie van de programmagegevens te moeten overgaan.

Met de daarop volgende tekst valt aan te nemen dat deze geschreven werd voor de entering van het REM eiland voor de kust van Noordwijk door de autoriteiten, hetgeen op donderdag 17 december 1964 plaats vond. Bongenaar schreef: 'Inmiddels is bij de behandeling van de Anti-Remwet, zoals te verwachten was, Radio Veronica ter sprake gekomen. Het is daarbij niet komen vast te staan, óf

en zo ja, wanneer er eventueel maatregelen tegen Radio Veronica zullen worden genomen. In verband hiermee menen wij aan de uitgesproken wens van onze leden te moeten voldoen en de Veronica-programma's dus vanaf heden in de AVRO Bode te vermelden.'

In eerste instantie werden de programma's van Veronica vervolgens op een aparte pagina vermeld en enige weken later verdeeld over de verschillende pagina's die het dagelijkse aanbod aan radioprogramma's vermeldden en dus waren ze vanaf dat moment geïntegreerd in de totale radioprogrammering in de AVRO Bode.

Hans Knot 2011.

